

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

ČASOPIS ZA RESNICO OD BOJA IN PRAVICO! DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 87.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 21. JULIJA — SATURDAY, JULY, 21. 1923.

LETO (VOL.) IX.

NEMCIJA SE PODAJA.

Prosi Anglijo naj posreduje. — Je pripravljena prenehati s pasivno rezistenco. — Francija novih poudob najbrže ne bo sprejela.

Pariz. — Nemška vlada je danes apelirala po svojem poslaniku v Londonu na zunanji urad Velike Britanije, da naj slednja posreduje v Parizu pri francoski vladi, da se v bližnji bodočnosti skliče konferenca, kjer naj bi se pričelo pogajanje med Francijo in Nemčijo.

Nemška vlada je namignila, da je pripravljena prenehati s pasivnim odporom kakor hitro dobi dobro besedo od francoske vlade iz Pariza. Nemčija bi prenehala s pasivnim odporom pod sledečimi pogoji, vkolikor znano dosedaj:

1. Odpoklic belgijskega in francoskega vojaštva iz Rura. V Ruru imajo pravico Belgijci in Francozi imeti samo toliko vojaštva, kolikor ga smatrajo potrebnega za varstvo lokalov zavezniške ekspertne komisije.

2. Vsem nemškimi civilnim uradnikom, ki so jih Belgijci in Francozi izgnali tekom okupacije iz Rura se mora dovoliti povrat na svoja stara mesta. Dopolniti se mora reorganizirati prejšnje lokalne civilne administracije, ki so obstajale pred okupacijo.

3. Povrniti se mora ves denar, ki so ga okupacijske oblasti konfiscirale.

Ti pogoji, kolikor znano ne bodo ugajali francoski vladi, ker ne vsebujejo nikakih garancij za odplačevanje reparacijske odškodnine. Glavno kar Francija zahteva so zanesljive garancije, da bo Nemčija pošteno plačevala njej predpisane reparacijske instalmente.

Sicer so pa to prvi znaki, da trdovratni Nemci počasi klekajo na kolena. V položaju kakoršnem je Nemčija, ni v stanu dolge zdržati. Njena pot vodi naravnost v popolni polom.

Iz Duesseldorfa poročajo, da so Francozi včeraj okupirali s svojim vojaštvom tamkajšnje velike izdelovalnice kovinastih izdelkov. Vsi nemški delavci so po izvršeni okupaciji odšli na stavko, pravi poročilo.

V Wiesbadnu so francoski carinarji zaplenili 26 bilijonov nemških mark, ki so bili namenjeni za plačo nemškim železniškim delavcem.

POLICIJA PRIJELA "KRALJICO BANDITOV."

Chicago. — Policija je prišla pred sinočnjim v Fairbanks Ct. vred z nekim 21-letnim Roy Warnerjem znano kraljico banditov Mrs. Blanche V. McIntosh. Sedela sta v nekem temnem avtoju, ko jih je policija zasledila. Mrs. McIntosh je bila baže preoblečena v moškega. Na policiji jo je spoznalo 6 moških, ki so bili baže v zvezi z njenimi tatvinskimi pohodi. McIntosh in njeni pomagači imajo na vesti več ropov in tatvin, radi katerih se bodo sedaj zagovarjali pred sodiščem.

ŽIVLJENSKE POTREBŠČINE SE SE VEDNO DRAGE.

Washington, D. C. — Po večjih mestih, pravi poročilo so poskočile cene živiljskim potrebščinam do 3. odstotka. Nekatere stvari so se pocenile od 1—3 odstotke do 4. odstotka, kar pride povprečno do 3. odstotka na vseh stvareh.

PORTORIŠKI ZDRAVNIK IZNAŠEL ZDRAVILO PROTI JETIKI.

Pariz. — Na pariški medicinski univerzi je znašel neki pravkar promovirani zdravnik Rafael Santos iz Porto Rico žarčni instrument, s katerim bo dovedel solnčne žarke, da bodo sijali na človeška pljuča v notranjosti. Instrument pravi poročilo lahko producira tako močne žarke, da se pomori z njim tuberkulozne bacile vsakega jetičnega človeka v tridesetih minutah.

IRSKI PRISTANIŠKI DELAVCI ZASTAVKALI.

Resne posledice groze radi stavke. — Ves pomorski promet mej Anglijo in Irsko suspendiran.

Dublin. — Stavka pristaniških delavcev na Irskem se je raztegnila na vse pristanišča. Ves pomorski promet je ustavljen, ker nima kdo izkladati ne nakladati tovornega blaga. Stavka kot pokazuje njen razvoj prvih dni zna trajati precej časa in roditi zle posledice.

Stavka se je pričela vsled tega, ker so hotele plovbene družbe znižati irskim pristaniškim delavcem plačo za 6 šilingov na dan. Na Irskem so prejemali pristaniški delavci po 16 šilingov na dan, kar zneslo nekako \$4. ameriške dolarje. Dočim v Angliji plačujejo le po 10 šilingov iste vrste delavce, kar pride nekako \$2.50 na dan. Vlada proste države je hotela delavske plače zjednačiti z angleškimi, zato je sklenila znižati plačo za skoro \$1.50 na dan.

Delavci so te načrte proste države enostavno zavrgli, in ker je vlada nove plače usilila, so odšli sedaj vsi do zadnjega na generalno stavko po vseh pristaniščih.

Neki James Larkin vodja radikalnih delavcev se je postavil na čelo stavkarjev in zahteva staro plačo ali nič. Stavka bo v par dneh rodila zle posledice radi ne dovoza živiljskih potrebščin v Irsko pristanišča.

LJUBCA GA JE REŠILA IZ JEČE...

Warren, Pa. — Pred sinočnjim je bil tu izvršen najdrznejši čin, ki ga je kdaj izvršila ženska roka. V Warren okrajni jetnišnici je bil zaprt Patrick Ponsoll radi nekega ropanja. V ječi je sedel že par tednov in je čakal obravnavo. Pred sinočnjim pa prihitel na šerifov dom z avtojem neka Mary McCann, ki je baže Ponsollu ljubica. Razbila je okno in šerifu ukradla ključke od jetnišnice, velik samokres in odšla v ječo, ki jo je odklenila in iz nje izpustila svojega ljubčka. Z njim je hitro odšla v avto in sta odfrčala neznankom. Policija je sedaj pridno na delu in išče sledu in podatkov, a doslej še brez vsakega uspeha.

STINNES KUPUJE DANSKE PETROLEJSKE VRELCE.

London. — Glasom jutranjih poročil je Stinnes znani nemški kapitalistični magnat kupil več petrolejskih vrelcev od danskih petrolejskih družb v Južni Ameriki. Kupil je tudi velik kos teritorija v predmestju Kopenhage in na svojih parnikih je znižal vožnjo ceno za več odstotkov. S tem misli baže voditi konkurenco z ostalimi prekmorskim družbami.

AMERIŠKE VESTI.

— Republikanci so v Washingtonu nekoliko poparjeni, vsled zmage radikalcev v Minnesoti. Radikalci po celi uniji pa plešejo od veselja radi zmage v Minnesoti.

— Da so radikalci zmagali v Minnesoti naj vlada pripiše krivdo svoji malomarnosti. Farmarji so prosili vlado pomoči odkar vlada sedanja vlada, a dobili jo niso. Ker pomoči le ni, si morajo farmarji sami pomagati. V Minnesoti so si že. Pri prihodnjih predsedniških volitvah si bodo pa še drugače.

— Državni department dela korake, da upostavi na Kitajskem za svoje ameriške podanike nekako protekcijo. V kakšni obliki se bo to protekcijo upostavilo poročilo ne pojasni.

— Iz obeh Dakotskih držav prihajajo poročila, da silno primanjkuje farmerskih delavcev pri žetvi in mlatvi. Več farmerskih delavcev bo importiranih iz juga, kjer je žetev in mlatva v večini dokončana.

— V St. Louis, Mo. se bo vršila mednarodna zrakoplovna letalna tekma med 1. in 3. oktobrom t. l. Pri letanju bo zastopanih tudi 7 drugih narodov.

— Avtomobilska nesreča se je pripetila v Sa. Louisu, Mo. ko se je neka Mrs. Griffin iz Beardstoena, Ill. zaletela s svojim avtomobilom v skupino ljudi, ki so se sedeli pred neko hišo. Ena oseba je bila na mestu mrtva 5 je pa nevarno poškodovanih.

— V New Yorku je včeraj komaj rešila policija 23-letnega črnca James Gullata, ki ga je množica hotela linčati vsled Gullatovega napada na neko 11-letno belo deklico. Črnc je odveden v zapor, kjer ga bo sodnija kaznovala za njegov zločin.

— V Evansville, Ind. je včeraj ustrelil M. F. Strickland snubitelj njegove hčerke H. R. Logsdena, ker je prelomil "date" in je šel na mesto z njegovo hčerko z drugo na sprehod. Očeta Stricklanda je to tako vjezilo, da je šel po samokres in je dvakrat ustrelil na Logsdena, ki je v kratkem zatem umrl.

— Maskirani klani so te dni odpeljali iz mesta Tulsa neko razporočeno ženo Mrs. Pearl Hayter na samotni kraj, in jo tamkaj trpinčili s tem, da so jo mazali po životu z "acidom" pekočo kislino. Oblasti so na delu, a doslej še brez uspeha.

— V Cincinnati, O. je izbruhnil sinoči velik požar v lopah za poulične kare. Požar se je raztegnil na bližnjo poslopje, kjer se te dni vrši razstava jestvin v bližnjem Chester Parku. Ognjegasci so požar še pravočasno omejili, sicer bi bila uničena vsa razstava. Škoda se ceni nad \$150.000.

— V Waverly, Mo. je ustrelil William Plunkett svojo ženo, njeno mater in sestro. Sprli so se, na kar se je Plunkett razjarril in postrelil vse tri. Po storjenem zločinu je šel Plunkett sam na policijo in se izročil pravici.

— Iz St. Louisa, Mo. poročajo, da izdelava tamkajšni kongresnik Dyer amendment k Volsteadovemu prohibicijskemu aktu, da naj se dovoli prodaja 3-procentnega piva. Tozadevno predlogo bo predložil kongresu pri prihodnjem zasedanju.

— Nov rekord je dosegel v plovbi te dni ameriški križar Richmond. Na uro je prevozil 35 vozlov, kar dosedaj še noben parnik ni dosegel v plovbeni hitrosti.

FRANCIJA GRE ISTO POT KOT JE ŠLA NEMCIJA.

London. — Angleški novelist in zgodovinar H. G. Wells je te dni v svojih člankih v London News povdaril, da Francija ubira pot proti svojemu lastnemu poginu. To je zatrdil vsled tega, ker Francija se silno oborožuje na suhem in v zraku. Francija je danes največja vojaška sila na evropskem kontinentu. S svojim vojaškim vplivom drži v rokah politiko vse centralne in južne Evrope. Wells pravi: "Narod, ki se oborožuje izziva druge na vojsko. Nemški narod je to delal prej. Sedaj to dela Francija. In kar je dosegla Nemčija s svojim militarizmom, prav isto bo dosegla Francija."

SLOVENSKI DUHOVNIK V SMRTNI NEVARNOSTI.

Avtomobilska nesreča je zadela Rev. Fathra Cirila iz Pueblo. — K sreči zadobil samo lahke poškodbe.

Pueblo, Colo. — (Izvr.) Zadnji četrtek večer so se peljali naš prečastiti gospod župnik Rev. Fathra Ciril Zupan, O. S. B. župnik cerkve Matere Božje s svojim avtomobilom. Ko so dospeli na vogal ulice "B." in Santa Fe ave. se jim je avtomobil nekako nesrečno preobrnil. Z njimi sta se peljala še dva druga. Ostala dva sta ušla vsaki poškodbi. Fathra Ciril pa je zadobil lažje rane na glavi od zdrobljenega stekla, ki se je pri padcu avtomobila razbilo. Rane niso nevarne in se bodo v par dneh zacelile.

Celo naselbino je iznenadila ta novica in smo se ustrašili za našega tako priljubljenega duhovnega očeta Fathra Cirila. Vsi smo hvaležni Bogu, da ni nesreča rodila hujših posledic. Preč. g. župniku pa želimo skorajšnega popolnega okrevanja! — Te dni smo pokopali iz naše slovenske cerkve Matere Božje dvojčka sinčka, ki sta se narodila družini Mr. in Mrs. Peter Grebenc. Starišem naše globoko sožalje.

KMALU BO MILIJON MARK ZA DOLAR.

Berolin. — Ako pojde tako naprej kot zadnje čase, bo kmalu milijon mark za ameriški dolar. Včeraj se je dobilo na tukajšnji borzi celih 318.000 nemških mark za en dolar.

DEČEK UTONIL.

Chicago. — Včeraj so kopališki varuhi našli mrtvo truplo 11-letnega dečka Chas. Kuizke-a v Clarendon kopališču. Vtopljenik je bil najden v tri čevlje globoki vodi, kar je znamenje, da je moral dečka prijeti krč in je tako utonil.

ANGORSKA VLADA JE ODOBRILO NOVO POGODBO

Angora. — Nacionalistična vlada je brzojavno obvestila Izmet Pašo v Lausanne, da naj podpiše v imenu vlade novo pogodbo, ki so jo sprejeli zavezniški in Turški delegati na konferenci. Formalno podpisovanje pogodb se bo vršilo dne 24. julija, do katerega datuma pričakujejo iz Moskve tudi Ruskega sovjetskega zastopnika. Bo li Rusija pripravljena podpisati vse pogoje še ni znano.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Zakaj je sporazum med Srbi in Radičem nemogoč.

Zato, ker je Radič prenesel svojo agitacijo tudi v Bosno in Hercegovino ter pri zadnjih volitvah dosegel, da Srbi v Bosni niso dobili večine, ampak Hrvatje in tisti muslimani, ki se odločno priznavajo za Hrvate. To je belgrajsko gospodo strašno spekle. Pozabiti namreč ne smemo, da so belgrajski politiki od avstrijske okupacije Bosne pa do svetovne vojske razmetali ogromno denarja, da so mogli širiti po evropskih časopisih članke, razprave itd., ki naj bi dokazali, da je Bosna čisto srbska dežela, brez Hrvatov in drugih primesi. Sedaj pa kar naenkrat številke, ki govore in dokazujejo čisto nekaj drugega in to še celo pod upravo in pod srbskim gospodstvom! Zadnjih volilnih rezultatov v Bosni belgrajska vlada Radiču ne bo nikdar pozabila in zato tudi sporazum med Radičem in Srbi ne bo zlepa mogoč. Razun, če bi Radič Bosno popolnoma prepustil Srbom in tam prenehal s svojo agitacijo.

Pucelj tih kompanjon vlade.

Zadnji čas se je v narodni skupščini vršila razprava o proračunskih dvanajstinah. Iz prejšnjih poročil je razvidno, kako so dvanajstine sestavljene in da se z njimi napravlja velikanska krivica, posebno Sloveniji. Jugoslovanski klub je vsled tega po svojih poslancih odločno nastopil za pravice Slovenije in povdarjal krivice radikalne vlade. Treba je naglasiti, da na nobeni seji ni bilo samostojnega poslanca g. Pucelja, ki sploh ni bil v Belgradu. Za gotovo se ve, da se je g. Pucelj pred svojim odhodom iz Belgrada razgovarjal z več poslanci radikalnega kluba in zdi se, da so ga ti nagovorili, da pomaga vladi s tem, da se odstrani.

Kraljica bo porodila na Bledu.

Naš belgrajski dopisnik nam poroča, da se je kraljica Marija odločila, da bo za čas poroda bivala na Bledu. V to svrhu se vršijo že sedaj detaljne priprave. Naročena sta 2 zdravnika — specialista, ki bosta stalno v kraljičini bližini. Poleg tega pripravljajo vse drugo, kar se bo potrebovalo na Bledu. Istotako se napelje (če se že ni) iz Belgrada na Bled direktna telefonska zveza. V to svrhu je dal minister pošte na razpolago najboljšo bakreno žico. V letošnjem poletju namerava večji del belgrajskih bogatašev posetiti Bled. Zategadelj so tako hoteli, da izvršijo nov telefonski vod Belgrad—Bled.

Velika poneverba.

Pri reviziji blagajne v manufakturni trgovini I. Kueher na Aleksandrovi cesti v Mariboru so ugotovili primanjkljaj v znesku 300.000 K. Sum je padel na blagajničarico, ki je svoje dejanje priznala. Izročili so jo sodišču.

Najdeno truplo.

V Hrastju pri Apačah so potegnili iz Drave truplo okoli 50 let starega moža. Truplo je bilo v vodi približno 14 dni.

Huda nevihta.

Iz Slov. Bistrice poročajo: Dne 25. m. m. je nastala huda nevihta in naliv. Voda je poplavlila travnike in odnesla pokosno travo. Škoda je neprecenljiva.

POPLAVA GROZI V COLORADO.

Pueblo, Colo. — Vsled dolgega deževja reka Fountain River neprestano narašča in bati se je, da zna vsak trenutek prestopiti bregove in povzročiti zopet velikansko škodo, kot leta 1921. Reka je baže narasla za 11 čevljev. Med Pinion in Buttes se je kot poročilo omenja utrgal oblak, nakar je sledil dolg hud naliv. Vsa javnost po okolica je v velikih skrbih radi naraščajoče nevarnosti.

MADŽARI SANJAJO O ZGUBLJENEM OZEMLJU.

V prihodnji vojni se nadejajo dobiti ozemlje nazaj, ki so ga zgubili. — Gojijo nesramne domisljije.

Budapest. — Neki časnikarski poročevalec je imel te dni pri liko priti v dotiko z raznimi madžarskimi monarhisti, od katerih je dobil več važnih informacij glede njih narodnega sentimenta o položaju sedanje Ogrske in splošne Centralne Evrope.

Tekom bulgarskega preobrata so madžarski monarhisti bili vsi v zraku, vzradoščeni in omamljeni, misleč, da se bo splošna evropska vojna obnovila. Pričakovali so, da bo Italija prišla Jugoslavijo in od druge strani ona, in bi tako Slovenijo spravili vso pod Italijo, a Hrvatsko pod Madžarski režim.

Intervencija Anglije in Francije, ki sta dosegli, da je Jugoslavija odnehala od svojih ostrih zahtev ni bila za Madžarsko nič kaj dobrodošla, ker je naravnost želela vojne. Zlasti je Madžarom hudo po Transilvaniji, katere velik del ji je odvzela Rumunija.

Neki madžarski monarhist je izjavil: Madžari imamo tri vzroke zahtevati izgubljeno ozemlje nazaj. 1. — Ker ga ekonomsko neobhodno potrebujemo. 2. — Ker smo jih imeli toliko stoletij pod svojo vlado. 3. — Ker smo višja kulturna rasa, kot so narodi, katerim smo vladali."

V tej izjavi madžarskega monarhista je pristna valptovska oholost. Tudi je debela laž glede njih višje kulture. Sicer pa kraljevski in cesarski madžarski lahko sanjajo kar se jim poljubi. Nove slovenske države so porok, da njih sanje se ne bodo nikdar več uresničile. Čas njihovega gospodovanja je minul!

— V Aberdeen, S. Dak. je bilo včeraj aretiranih 6 I. W. W. hujšakačev, ki so hoteli vprijeti stavko v tamkajšnji industrijskih izdelovalnicah.

DENARNE POŠILJATVE.

Včerajšnje cene so bile jugoslovanski dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.35
500 — Din.	\$ 6.00
1000 — Din.	\$ 11.60
2500 — Din.	\$ 28.50
5000 — Din.	\$ 57.00

Za italijanske lire:

50 — Lir	\$ 2.75
100 — Lir	\$ 5.25
500 — Lir	\$ 24.00
1000 — Lir	\$ 47.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 25 tisoč Din. ali 2 tisoč Lir, damo še posebni popust. Predno pošljete denar čez druge trditve se spomnite na naše podjetje, ki bo Vam poslalo Val denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljave naslavljajte na: BANČNI ODDELEK EDINOV 1849 W. 22nd St. Chicago, I.

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

CHICAGO, ILL.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year ..	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year ..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Ali smo, ali nismo?

(Konec.)

O drugih ameriških ognjiščih slovenstva bi niti ne govoril, ko bi se Vi Mr. Klepec ne sklicevali nanje. Vi pravite: "V svojih domovih naj naše družine občujejo izključno slovenski. Tudi moli in poje naj se v materinskem jeziku vedno več, kot v angleškem." ... Mr. Klepec, ko bi bil ta fiat, naj, tisti, ki ga je Bog-Stvarnik v začetku izrekel, bi še bilo. Toda Vaš, ali moj, ali kogarkoli fiat, naj, je glas vpijočega v puščavi. Ne recite, da sem jaz še premlad Amerikanec, da bi mogel o tem soditi. Morebiti imam v tem več skušnjaj kot Vi. Kot urednik Ave Marije dobim nešteto pism, v katerih mi matere tožijo, da ne morejo v polni meri izvrševati svojih materinskih dolžnosti, ker otroci samo angleško čebljajo in molijo.

In s pridigami naj bi se netila narodna zavest. Ne, to ni direktni namen pridig. Kar tega tiče sem jaz kompetenten, ne Vi, Mr. Klepec. Ne rečem, lahko se tu in tam vrže tudi kako narodno zrno v srca poslušalcev. Sicer je pa treba danes, v dobi narodnega šovinizma, to herezijo bolj pobijati, kot jo širiti. Res so slovenske pridige tudi indirektno, že zato, ker so slovenske, drva za vzdrževanje ognja domovinske oz. narodne ljubezni. A to večina le pri starokrajških koreninah, ne pa pri mladini. Tri leta bo kmalu, kar jaz pridigam ameriškim Slovincem, a otroci se še vedno v cerkvi "lefaajo" in "tokajo" in "eraund lukajo". Znamenje, da če duhovno tako malo dosežem s svojim pridiganjem, kakor narodno, je škoda pljuči. Mr. Klepec, duhovnik, ki bi se držal Vašega recepta in trdovratno zapiral angleščini pot v cerkev, da ji ohrani njen narodni značaj, bi duše za narodnost prodajal. Tega pa ne more noben pošten duhovnik. Če bo hotel biti pravi pastir, jim bo moral lomiti kruh resnice v tistem jeziku, v katerem ga bo ona bolje umela. To je pa deloma že zdaj angleščina, ne slovenščina. In ta potreba bo leto za letom večja, čem bolj bodo izumirali stari.

Slednji pravite: "Vpisujemo našo mladino v naša slovenska društva, jednote, družbe in klube, kjer se naj vežba v narodnem duhu. Naročajmo ji dobre slovenske časopise in knjige." Te Vaše besede, Mr. Klepec, pričajo, da Vi mlade slovenske Amerike ne poznate, kar meni očitata. Sicer ste pa menda sami slutili, ko ste te besede napisali, da ste proti anglofoniji predpisali distilirano vodo, ker pravite: "Vpisujemo našo mladino! ... Naročajmo ji! ... Vi kot dolgoletni časnikar morate vendar vedeti, kaj to pomeni. Če mora drugi mladino vpisovati v društva, jednote in klube, če ji mora drugi naročiti narodne liste, je znano, da sama nima smisla za kaj takega. Ko bodo tisti drugi pomrli, ne bo nobenega več, ki bi to delal, sama pa tudi ne bo. Sicer pa biti član narodnih društev, biti naročen na narodne liste, še ni vse. Treba tudi srce imeti zraven. Pojte Vi v ta društva in klube, kadar je sama ameriška mladina skupaj, pa boste slišali, kako lepo angleško govori. Vprašajte jo, koliko slovenskega bere. O, ko bi naša mladina imela količjak prida zanimanja za narodno časopisje, bi se to ne "fretalo" tako, kakor se. Vaš veteran, "Amerikanski Slovenec," simbol slovenstva v Ameriki, bi moral imeti najmanj od petnajst do dvajset tisoč naročnikov. In koliko jih ima?

Ako bi bila naša mladina res vedno bolj narodno zavedna, kakor si Vi domišljujete, ker pišete, da ameriška Slovenija "krepko napreduje vsepovsod," bi vsaj naši mladinski listi, veliko jih itak nimamo, sami sebe plačevali. Ali se, dasi so na pol angleški? To Vi pač lahko bolj veste, kot jaz, a če hočete resnico govoriti, morate priznati, da ne. Sem radoveden koliko pritožb je dobil urednik "Angeljčka," ko ga par mesecev ni bilo na spregled. Vem, da ni bilo ravno brez njih. Toda je še vprašanje koliko njegovih mladih prijateljev ga je pogrešalo radi slovenskih člankov. Če se jaz kaj zakasnim s svojo Ave Marijo, dobim precej cel koš pritožb, kje je, ker imam starokrajške naročnike, katerim še narodno čuteče srce v prsih bije. Mladina je pripravljena na svoje glasilo tudi po več mesecev potrpežljivo čakati. Termometer njene narodne zavednosti tedaj ne kaže, da vreme na Kranjcem bodo se zjasnila.

Ne in še enkrat ne, Mr. Klepec, naša ameriška lipa nima dosti soka za svoje mladike. Dobiti bi ga mogla le iz starokrajškega debela, kakor ga je dobila poljska, ko je domovini materi zasijala sloboda. To pa Vi prešerno odklanjate. "Kdo se naj bi ogreval za starodomovinsko stvar? o kateri sploh niti razpravljati nečemo." To so Vaše besede. Prijatelj moj, ali ni to isto, kakor če bi veja rekla koreninam in debelu: "Hvala vam lepa za vašin življenski sok!" Čez nekaj dni bi začela veneti in se sušiti. Menite li da ne? Če menite da ne, so Vaši narodni upi, upi jetikarja, kateremu so zdravniki že vstavili recepte.

Spričo vsega tega sem jaz tako trdno prepričan, kakor sem bil, da smo ameriški Slovenci obsojeni na narodno smrt. Hirali bomo in hirali, dokler ne bomo izhirali. Kedaj se bo to zgodilo, ne vem, da se pa prej ali slej bo, za gotovo vem, pa naj se Vi ali jaz, ali še sto tih, kakor sva midva, ki sva v narodnem čustvovanju edina, v Washingtonu pred "belo hišo" na glavo postavimo. Tam bi nam rekli, da smo znoreli. Saj mačeha ne razume naših narodnih teženj in bolečin. Da, da Mr. Klepec, Amerika je tujim na-

rodom mačeha, ne glede želodeca, ki se je Vam pri tej moji trditvi obrnil, pač pa glede narodno čutečega srca. Ali nisem rekel, da nam reže večji kos kruha, kakor domovina mati, ker ga ima v izobilju. Ali pa morete reči, da ga nam reže z ljubeznijo? Prebiti trdo si ga moramo služiti, mej tem, ko ima mati tudi za otroka potepuha kak kos, ki si ga če treba od lastnih ust pritrga. Narodno pa nas pusti ob svojem, kar domovina mati ne dela.

Toda končati moram, sicer boste zopet rekli, da Vam pečem pogache. Sprejemem očitke. Jaz hočem peči in rezati pogache. Vi pa še naprej, kot doslej z ubogim Lazarjem pod različnimi mizami pridno drobtine pobirajte, kakih pogach pa nikar ne načenjajte, da se ne vrezete, kakor že ponovno.

Rev. H. B.

*****

IZ SLOVENSKEH NASELBIN.

*****

Eveleth, Minn.

Petega julija sem dospel v to slovensko metropolo na Iron Rangu. Takoj sem se zgledal v župnišči, ker sem bil z veseljem sprejet, ter so me priporočili pri obeh sv. mašah zakar naj dobri Bog obilno poplača dobrega gospoda Rev. Fathra Leskova za vse krasne besede in priporočila.

Zatem sem se podal h Mr. Zakrajškovi družini, kjer so me z veseljem sprejeli in postrgli z vsem potrebnim. Tudi njim najlepša zahvala za vso požrtvovalnost, ki so storili iz ljubezni do katoliškega tiska te dni. Bog Vam plačaj stotero!

Nadalje sem dolžan zahvale vsem, ki so mi pomagali pri agitaciji za naše liste zlasti pa Mr. Anzelcu, ki se je trudil z menoj, kakor tudi Mr. Govžetu za pomoč pri oglaših. Posebno pa mi je pomagala Mrs. Kastelic, ki mi je pomagala širiti naše liste zlasti Ave Maria in Edinost. Bog vam plačaj stotero!

Zgledal sem se tudi pri Mr. Volčanšek, kjer sem bil tudi jako dobro došel. Mr. Volčanšek je kupil blizu Eveletha velik kos zemlje, kjer sedaj prodaja na lote. Prilika je jako ugodna in lepa za naseljevanje. Mr. Volčanšek je pa tudi jako naklonjen našim listom. Dal mi je več nasvetov za agitiranje, s katerim sem dosegel lepe vpehe.

Delavske razmere so tu še precej dobre, seveda je tudi tu kot drugod zaslužek bolj pičel. Vendar dela se s polno paro in ljudi ni brez dela.

Veliko kobilic se je pojavilo po Rangu to leto. Strašno mesari ta mrčes po zelenjavi. Po nekaterih krajih vse uje. V tolikem številu pripovedujejo stari ljudje po okolici, da še ne pomnijo, da bi se bil ta mrčes kdaj pojavil.

Omenim naj še nekoliko o naših listih. Vsi, ki so se zadnjič naročili na novo na list Edinost se jim je zelo prijel. Marsikateri je sedaj že spregledal, ko je slišal tudi našo plat zvona, kaj je rdeča Prosveta. Le tako krepko naprej! Ljudem je treba odpreti oči in to delo izborni vrši list Edinost. Da, ljudje spregledujejo in danes že drugače mislijo o teh zapeljivcih, ki narod samo zavajajo na napačna pota.

Narod vse povsod prosi za dnevnik. "Dajte nam dnevnik in dnevnik," slišim v vsaki naselbini. Dnevnik bi mi že lahko imeli, ko bi se vsi zavedali te potrebe. Mi moramo najprvo listu postaviti dobro podlago, da mu bo izdajanje zajamčeno. To mu pa zajamčimo, s tem, ako pridno nabiramo vsi nove naročnike. Ni treba po naselbinah čakati samo na potovalnega zastopnika, ampak agitirajte vse povsod tudi sami. Ako se vam list dopade, tedaj nagovorite svoje prijatelje, da se naj naroče. List je tekom zadnjega leta jako dobro napredoval. Predvsem je treba pomisliti, da list je popolnoma samostojen in neodvisen. Drugi listi lahko izhajajo v različnih formah, kjer se pasejo okoli jedrnatih korit, katerih glasila so. List Edinost tega nima on je odvisen samo na svoje naročnike. Pomnite tudi, da čim več naročnikov bo, boljši bo tudi list. Na jesen se bo pričelo izdajati posebno nedeljsko izdajo. Ta izdaja bo namenjena zlasti za župnijska poročila in drugo. Kakor hitro pa si ustvari list

malo boljšo podlago, bo pričel izhajati dnevno. Zatorej še enkrat vsi vsepovsod pridno agitirajte za nove naročnike. Katoliški dnevnik je odvisen samo od nas in nikogar drugega. Od pridne agitacije za list ga smemo pričakovati, pa od ničesar drugega. Ne pozabite tega predragi čitatelji in naročniki!

Ob koncu mojega dopisa še enkrat prisrčno zahvalim vse cenjene dobrotnike in prijatelje, ki so mi tekom mojega bivanja tako prijateljsko pomagali pri agitaciji. Zlasti pa iskrena hvala tukajšnemu preč. g. župniku Rev. Fathru Leskovicu za priporočilo in navodilo pri agitaciji! Bog plačaj vsem stotero!

Leo Mladich, pot. zastopnik.

Milwaukee, Wis.

— No, Janez, kam jo pa pomiceš? Eh, kar tjavendan. Tjavendan, kje pa je to? Sam ne vem, kam pa naj človek dan danes gre, kamor se obrne sama puščoba, sami kisli obrazi, nikjer pravega veselja in prave zabave. Res je tako, prav praviš, posebno pa odkar so nam odvzeli še tisto sredstvo, s katerim se vsaki pristni Slovenec poživlji in razveseli.

Jaz ne vem zakaj naj bi se človek zanimal, da ne bi bilo življenje tako pusto in prazno, in sploh vredno da ga živim, tudi žrtvoval bi se rad za kako stvar, ako bi spoznal da je dobra in koristna, kajti živeti le za sebe, tako življenje se mi gnusi.

No Janez, ako tako misliš kakor govoriš, potem ti povem za priložnost, kjer to lahko storiš, ako še ne veš.

Mogoče ti je že tako znano, da se nekaj giblje med Milwaukee Slovinci v prid Slovenskega doma, vidiš to je priložnost, katero prav gotovo ne bi smel prezreti nobeden Slovenec.

O, za Slovenski Dom, hm, hm, ja seveda slišim zopet nekakšno kričanje, veš pa o tej stvari imam pa svoje posebne pomisleke. Vidiš to le kričanje ne mi zdi le nekakšen odmev tistih naših rojakov ki so že pred nekaj leti kričali o nekem Slovenskem domu, uspeha pa ni bilo in ga tudi ne bo v Milwaukee ne le meni vrjemi da ne.

Tako prepričevalno mi ti praviš da bi ti skoro vrjel, pa s tem menda vendar ne misliš, da mi Slovenci ne potrebujemo nekaj o čemur bi lahko rekli, da je naša skupna last, nekaj kar bi zamogli imeti za naše skupne kulturne središče. Ne tega ne trdim jaz, da to ne potrebujemo, da ne bi bilo za nas to dobro in koristno, ampak težave so v drugih ozirih.

Vidiš jaz mislim da česar niso mogli doseči začetniki pri tej stvari, kateri so imeli dobro poročilo navdušenosti, kakor tudi zmožnosti to tudi se ne bo sedaj doseglo, ravno tako bojo razočarani in ravno tako opustili celo stvar kot so tisti pred njimi.

Priznati ti moram Janez, da sem bil še pred nedavnim enakih misli kot si ti, a po temeljitem premišljevanjem sem spoznal, da sem bil v zmoti, pridružil sem se skupini rojakov ki se ravno sedaj trudijo in pehaajo, da uresničijo kar so njih predniki započeli. Spoznal sem v teh ljudeh nekaj drugega kakor sem si prej predstavljal, tudi njim je znano vse o prejšnjem neuspešnem delovanjem, znane so jim vse teškoče preko katerih so šli njih predniki, vendar jih to prav

nič ne straši, kajti ideja je tako velikega pomena, da bi storili veliki Narodni greh, ako bi jo zamorili predno poskusijo z vsemi danimi jim sredstvi, pridobiti za to vse milwaukee Slovence.

Resnica je da samo navduševanje nam ne bode sezidalo Doma, slišal pa sem da se boje v bližnji bodočnosti uprizorilo nekaj posebnega, iz česar bode natančno razvidno stališče milwaukee Slovencev, glede Slov. Doma.

V nedeljo 22. julija se vrši tudi piknik v ta namen, na znani prejšnji Kušlanovi farmi, pa v gotovo ne boš ostal doma ta dan, ampak se pridruži zavednim Slovincem in slišal še kaj več o nameravanim domu.

Po vsem tem kar si mi povedal, se mi zdi stvar pa le vredna da jo tudi jaz pogledam nekoliko od bližje, dobro se pa vidimo v nedeljo, zdravo.

V gori navedenem pogovoru, je zapodaneden mali košček mnenja, in razpoloženja Milwaukee Slovencev, glede Slov. doma.

Tudi tebi veljajo te besede, dragi čitatelj, ki se danes mogoče še ne zanišaš za stvar, katere nas bode postavila na višje stališče, v Narodnem gospodarskem, in izobraževalnem oziru. Pohitimo vsi na piknik v nedeljo, in začnimo s tem dnem življenje, od katerega homo imeli več koristi kakor sedaj.

Na razpolago bo tudi vsakomur vsakovrstna razvedrila, razne igre, petje, ples, kegljanje za dobitke, in po vrhu pa "kaplja" iz New Yorka.

Kličem vsem na veselo snidenje.

Naročnik.

Cloquet, Minn.

Cenjeni: — Prestavljen sem! Pa kam? Kam drugam, kakor zopet k Indijancem: — v misijon kamor so me poslali leta 1888., dva tedna po moji novi maši, namreč v Red Lake, Minn. v škofiji Crockston. Bil sem tam do 1. 1896. potem v White Earth in Beaulieu do 1. 1905. in nato v Cloquet skoraj osemnajst let. V Red Lake je zmiznil na jezeru naš rojak misijonar Lavrencij Lavtizar 3. dec. 1. 1858. Naši rojaki: Pirc, Buh, Tomazin so pozneje veliko poganskih Chipewav Indijancev v Red Lake krstili in pripravljali v pravo Kristusovo Cerkev. Toraj bom zopet hodil po stopinjah slovenskih indijanskih misijonarjev. Vsi Indijancev na Red Lake rezervaciji je približno 1200, izmed teh je kakih 800 katoličanov, drugi so večinoma pogani in nekoliko Episkopalcev. Šest benediktinskih sester skrbi za otroke v Boarding School in jih podučuje v navadnih predmetih. P. Florian Ločnikar, O. S. B., nečak rancega opata Bernarda Ločnikar, O. S. B., ki je že devet let v Red Lake, bo moj "kaplan" in ga bom učil lepega Chipewa-jezika. — Pozneje, če bo božja volja, pišem kaj več o starem Red Lake Indij. misijonu. — Zdravstvujte!

P. Simon Lampe, O. S. B.

(Indij. misijonar).

Willard, Wis.

Te dni se je naša chicaška naselbina pomnožila za več izletnikov, ki so prišli sem, da se napijejo willardske zdrave vode in navzijejo svežega zraka.

Mrs. K. Bregantič je prišla sem z malim Lojzkom in malo Jozefino. Mrs. Karolina Pičman z malim Cirilčkom in Mrs. Fr. Kobal. — Kličemo jim dobrodošli!

VSEM PRIJATELJEM, DOBROTNIKOM IN ZNAN-CEM

javljam tem potom, da se vracam v staro domovino koncem tega meseca. Rad sprejemam in prevzamam katerokoli naročilo do sorodnikov in znancev v starem kraju. Vsi, ki bi želeli potovati skupaj, vrlo dobrodošli! Moj naslov do odhoda je: Dr. Srečko Zamjen — 1004 North Chicago St. JOLIET, ILL.

Če bi ljudje na svetu tako radi resnico govorili, kakor lažejo, bi bilo na svetu marsikaj drugače.

L. F.: MOJA POT PO JAPONSKEM.

(Dalje.)

Vse je šlo posreči. Japonski železnice so zelo vestni ljudje. Nikdar niti ene minute ne zamude, na vsako postajo pridejo točno ob sekundi in prav tako točno odidejo. Konduktar je zažvižgal na svojo piščal in vlakovodja mu je s parnim žvižgom odgovoril in začelo se je pomikati naprej.

Mej vožnjo sem zlasti z veliko zanimivostjo opazoval japonske kmete. Na poseben način imajo vprežene svoje vole. Na glavi jim navežejo težko bruno, s katerim rinejo naprej. Drugače se mi je pa vsled zraka bolj dopadlo na deželi kot v mestu. Kmečke hišice so grajene prav priprosto. Jako tanke stene na okoli, da bi človek skoro skozi videl. Na strehah sušijo riž, s katerim se največ pečajo. Na Japonskem je zlasti opaziti, da mora primankovati zemlje, ker skoro vsaka peden zemlje je obdelana in za en sam palec jo ne dobite, da bi jo Japonec ne obdelal in obsejal s svojim najrodovitnejšim pridelkom rižom. Po hribih je opaziti gredo za gredo in vse obsejano. Možje in ženske delajo skupaj na polju. Na kolu čez vrat in v vsakem koncu obsejano posodo napolnjeno z rižem nosijo Japonci domov iz hribov. V enakih posodah nosijo tudi vodo in druge stvari. Moški orjejo polje za njim pa gredo žene z neko širokim rezalom, s katerim razsekavajo brazde in obenem čistijo iz zemlje vsake koreninice ali kako drugo stvar, ki bi znala nagajati pri vlaki.

Priliko sem imel tudi videti skozin razgled rumenega polja, skozi katero je tekel precej veliki potok mej dvema bregovima. Po potoku so vozili majhni čolni napolnjeni z rižom. Na vsakem koncu je sedel mali Japonec in vesljal čolnček naprej k svojemu cilju. Po bregovih pa so rastle krasni zeleni vrjavi, plavomodre smreke in vrhu brega smo opazili japonsko pogansko svetišče, katerega streha se je stopnjema zoževala kot babilonski stolp. Barvana je bila z mnogobrojnimi barvami, ker streha se je svetlikala v raznovrstnih barvah, kakor mavrica na nebu. Želel sem si, da bi bil vlak ob stal, in da bi si ogledal streho opisanega svetišča. Celo pokrajino je to delalo kot kak paradiz.

V teh mislih zatopljenega v dotični pokrajinski naravno lepoto me je vlak odlekel naprej in v mraku smo dospeli v Kyoto, ker smo izstopili.

Mrak je legal na zemljo, ko smo dospeli v Kyoto. Okoli nas so se zopet pričeli zbirati rikišaši. Ko so me zagledali, da sem turist tujec, so me hitro obdali s povpraševanjem, kam se bom popeljal. Bilo je neizmerno priklanjanje in priliznjeno smeja. Konečno sem se usedel v neko dvokolnico in vzel sem rikišaša, da me naj popelje na kak hotel.

"V kakšnega?" me je vprašal rikišaš.

"V Japonskega!" saj drugih itak nimate sem si mislil.

Zmajal je z glavo in zganil z rameni, ter je dejal. Ameriški turisti ponavadi ne gredo na Japonske hotele, pač v hotele, ki jih oskrbujejo Evropejci. V Japonskih hotelih se sedi na tleh.

"Bom pa naredil tako!" Le brž me popelji na hotel.

"Pa tudi na hotelu ne govore angleško, težko se boste zmenili."

"Ako tudi ne, za eno noč bom že kako prebil, le daj, le pelji!"

Z nasmehom na ustnicah je potegnil dvokolnico in poskočil kot bi se hotel splašiti. Tekel je kar je mogel in v kakih desetih minutah me je dovedel pred Japonski hotel, ki je bil narejen z dvema nadstropjoma. Na neki meni ne razumljiv klic je prihitel iz hotela lastnik in pričel lomiti Japonsčino z mojim rikišašom.

(Dalje sledi.)

Za žensko je najhujša kazen to, kadar mora poslušati druge, ko ima sama veliko za povedati.

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

Ni se spomnila, da je še tešča, naglo si je umila objokane oči in je odhitela k markizi Villasisovi. Govorila si je, da bo poiskala pametnega sveta pri svoji razumni in izkušeni prijateljici, v resnici pa je hotela, da bi ji prijateljica potrdila njeno željo, nje-ne upe . . .

Markiza de Villasis je prav dobro vedela, kaj ima storiti. Pater Cifuentes ji je podal v svojem pismu podrobno poročilo o Jakobovem obisku.

Jakob je prišel k njemu poln samozavestne domišljavosti, pod njo pa se je skrivalo preziranje in neka pomilovalna boja-zen, kakor jo imajo do jezuitov ljudje, ki jih poznajo le iz laži in neresnic, katere svet o njih govori in piše.

Ko pa je videl pred seboj majhnega človeka, brezpomembnega do vsakdanjosti, preprostega, skoro bi rekel — prav do nesnažnosti, človeka, ki je vedno tiščal roke v široke rokave svoje redovniške obleke in jih izvlekel le takrat, kadar je segel po svoji tobačnici, izrezljani iz rogovine, ali pa, da je prinesel na dan — in to se je žal! zgodilo le prepogosto — zelenkast robec, okrašen z modrimi in rumenimi štirikotniki, naravnost grd, takrat se je njegovo pomilovanje izpremenilo v zaničevanje in s prezirljivo-hladnim glasom, kakor govori ponosen grande s prostakom, mu je naznanil svojo željo, da se hoče spraviti s svojo ženo in pozabiti vse, kar je bilo, in mu je povedal, da hoče, naj bi on — pater Cifuentes — svetloval soprog, da se vda.

In tistokrat se je zgodilo, da je dobil Jakob prepričanje, da je pater Cifuentes nesrečnež, ki nima niti pojma o svetu, prav kakor mu je dan poprej pripovedoval stric Frasquito . . .

Bolj in bolj je zagrebel jezuit svoje roke v široke rokave; razveseljen in zadovoljen je omenil, da se nič bolj ne strinja s krščanskimi načeli, kakor odpuščati krivice in ohraniti mir v družini. Ampak — in prikazala se je tobačnica iz rogovine, da potrese prstom patra Cifuenta z ogromno množino duhtečega tobačnega prahu — ampak, da naj bi on, pater Cifuentes, svetloval markizi, da se vda —? Naj senor markiz pomisli, da ga markiza ni vprašala za svet in da je prvi pogoj za pameten naveset ta, da ga kdo želi . . .

Jakob je odprl usta, da bi odgovoril, tistokrat pa je prišel na dan zeleni robec patra Cifuenta, okrašen z modrimi in rumenimi štirikotniki — in pater je nadaljeval, da misli . . . da je slišal . . . da se mu zdi vrjetno . . ., da namerava senora markiza

odpotovati iz Biarritza in da je najpametneje, ako se markiz obrne na senora markizo de Villasis, njeno veliko prijateljico, razsvetljenó, čednostno žensko, na njo mu bo rad napisal priporočilno pismo, da prevzame zadevo in jo uredi.

Stric Frasquito je med vsem tem pogovorom ostal v sobi — to neolikanost je rodila njegova silna radovednost. Sedaj se je tudi on vtaknil vmes, češ, da ima pater Cifuentes, njegov nečak, čisto prav in da je za njegovega nečaka Jakoba res najbolje, ako se obrne na njegovo — stričevo — nečakinjo, markizo de Villasis, kajti česar tista ne doseže od njegove — stričeve — nečakinje, markize Sabadellove, tega nihče na svetu ne bo dosegel, najsi je njegov sorodnik ali ne . . .

Jakob je nekoliko pomislil, sklenil je na tihem, da naglo napiše svoji ženi pismo, da jo odvrne od nameravanega potovanja, priporočilno pismo na markizo de Villasis je pa tudi sprejel, in poslovil se je od patra Cifuenta. Imenoval ga je "don Gregorio," dosledno in s poudarkom se je izogibal besede pater in mu je vedno rekal "senor."

Pater Cifuentes je spremil oba plemiča do vrat, roke v rokavih. Ko sta izginila v vozu, je zamrmral o nečaku svojega strica in o svojem stricu:

"Prava podoba sveta! Neumnost podpira pregreho."

In brez odloga je pisal markizi de Villasis. Razložil ji je Jakobove namene. V tem se je njegovo pismo popolnoma strinjalo s tem, kar je bil pisal Diogen. Prosil jo je, naj na vsak način prepriča, da bi se sešla Elvira in njen mož, da je ne bo mogel varati; naročil ji je tudi nujno, naj temu nesrečnežu enkrat za vselej prežene skomine po ženinem premoženju, da ne bo oškodovan nedolžni sinček.

Seveda markiza o tem pismu ni ničesar omenila svoji prijateljici. Kakor izkušen zdravnik porazdeli močno zdravilo na majhne požirke, tako ji je polagoma razložila resnico.

Razburila se je Elvira in vsa se je tresla. Ponudila je prijateljici Jakobovo pismo; ta ga je pazljivo prebrala in ga molče vrnila.

S solzami v očeh jo je vprašaje pogledala Elvira.

Villasisova pa je počasi odmajala z glavo.

"Turek si, in ne zaupam ti . . .!"

Uničena je sklonila glavo Elvira. Te besede so ji na mah razrušile prelepe gradove, ki jih ji je sezidalo hrepenenje in upanje . . . Dve debeli solzi sta se ji utrnili in boječe je zašepetala:

"Toliko sem molila, toliko prejkala . . .!"

"Je res. Pa on je že toliko lagal, tolikokrat varal . . .!"

"Bog lahko stori čudeže!"

"Človek pa se lahko ustavlja milosti božji!"

"Upam, da ne!"

"Bojim se, da je tako!"

"Pa kdo ti to pravi?"

"Odkod pa imaš ti svoje zagotovilo?"

EMIL KISS, BANKIR

133 SECOND AVE., NEW YORK, CITY

EMIGRACIJA IZ KRAJA JE ZOPET ODPRTA.
DO JUNIJA MESECA 1924.

6426 OŠEB S ME PRITI V AMERIKO.

Ako nameravate vašo ženo, otroke ali sorodnike dobiti sem, pišite takoj men in jaz vam vredim vse potrebno.

Pošiljam denar v domovino! Hranim vloge!
POTNIŠKI ODDELEK!

EMIL KISS, BANKIR

133 SECOND AVE., NEW YORK, CITY

Trgovina z železnino in pohištvo

Pri nas dobite najboljše barve "paints" in raznovrstne varniše. Ta mesec bom pričel tudi plumbersko obrt, za pomoč bom dobil Mike Černeta, ki je znan kot eden izmed najboljših plumberev na to stran Dulutha.

Za vse slučaje se obrnite na:

JOSEPH SLOGAR

Trgovec z železnino in pohištvo,
ELY, MINN.

SO. CHICAGO

Slovenec v So. Chicago in okolici naznanjam, da sem prejel veliko zalogo najboljših, trpežnih čevljev za mo-že in fante, dekleta in žene, kakor tudi za dečke in deklice. Zlasti za šolarje dobite pri meni močne trpežne čevlje.

Pri meni dobite čevlje vsake vrste, v vseh velikostih po zmernih in nizkih cenah.

Dobro blago za zmerno ceno je moje geslo! Slavnemu občinstvu se toplo priporočam za obilen obisk!

"SVOJI K SVOJIM"

ANTON BAKŠE
SLOVENSKA TRGOVINA
S ČREVLJI.
9534 — Ewing Avenue.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.

Novi 1923 model Oliver pisalni stroj

NA PROSTO POIZKUŠNJO ZA EN TEDEN!

UČITELJI! Tu je novi Oliver pisalni stroj. Novi tihi brzi stroj, najboljši stroj, ki smo jih kdaj producirali in ponudeni so vam za ceno, pri kateri si boste prihranili najmanj od \$30. do \$50. in zraven boste dobili boljši stroj kot dotedaj.

POPOLNOMA NOV se vam pošlje direktno iz tovarne za nižjo ceno kot je še kdaj kaka izdelovalnica prodajala stroje. Novi Oliver pisalni stroj ima vzorčni črkovni sistem štev. 3. Vsak Typist, ki zna pisati na črkovni sistem štev. 3. ali 4. lahko piše na novi Oliver pisalni stroj brez težave. Je najlažji črkovni sistem za začetnike. Noben učitelj, noben trgovec, noben društveni tajnik, ali kak drugi uradnik bi ne smel biti v sedanjih dobi brez Novega Oliver pisalnega stroja. S tem si prihranite čas in delo. Oliver pisalni stroj je najbolj pripraven in praktičen pisalni stroj za vas.

PRIHRANITE \$50. — PROSTA ENOTEDENSKA POIZKUŠNJA.

NOVI OLIVER je moderno izboljšan in ima mnogo stvari, ki jih drugi stroji nimajo. Je najbolj trdno narejen stroj. Večkrat vzdrži v vodni rabi od 10. do 15. let brez popraviljanja. Priprost. Ima samo 800 kosovov: nekateri jih imajo do 2500. Nima kakih slabotnih kosov, da bi se zlomili. Predvsem pa poglejte na to nizko ceno za naša dva modela:

OLIVER ŠTEV. 9. Z novim vzorčnim črkovnim sistemom; štev. 3 je običudovanja vreden stroj. Za plačevanje na obroke stane \$55. Ako ga plačate takoj v gotovini:

\$49.50.

OLIVER ŠTEV. 11. Najnovejši izboljšan. Z vzorčnim črkovnim sistemom štev. 3. Na mesečno izplačevanje \$75. Ako ga plačate v gotovini: \$67.50.

PIŠITE PO NAŠ CENIK — IN PROSTO POISKUŠNO PONUDBO.

PIŠITE ŠE DANES po brezplačni cenik, ki vam opiše in predstavi v slikah pisalni stroj štev. 9. in štev. 11. Pišite po vse podrobne akte o tem stroju in o naši veliki za Vas varčevalni ponudbi. Plačevanje na obroke in prosta poizkušnja. Vi lahko pišete po Oliver stroj brez vsake obilgacije. Nobene rizike. Poizkusite! Poizkusite kako stroj deluje. Potem, ako boste zadovoljni boste plačali za stroj vsak mesec nekaj. Ali pa če plačate v gotovini in si prihranite, za kolikor dobite popusta. Ako pa ne bi bili zadovoljni, ga lahko vrnete na naše stroške.

THE OLIVER TYPEWRITER COMPANY
Oliver Typewriter Building Chicago, Ill.

MIMOGREDE

Lawndalski Malik ima posebnost piko na naše orle in orlice. Mi tega pritlikavca po postavi in umu razumemo. Moralne propalice pač zavidajo poštene ljudi; mislijo si, če smo mi zapravili svojo čast, zakaj bi jo ne še drugi. V tem oziru Malik ne zasluži, da bi odvezel kakemu slovenskemu orlu ali orlici niti jermenov od čevljev! V tem slučaju bi lahko rekli: "Svinje naj ostanejo mej svinjami!"

* * *

Kadar v Edinosti kak slovenski delavec potegne iz lawndalskih koritarjev in potvarjalcev krinko in ovčjo obleko, da skoči iz nje volk, tedaj se dvignejo vse srake in kavke — hoteč presrakati in prekvakvati resnico. A kljub vsemu srakanju in kavkanju slovenski delavci dvigajo svoje glave in se ozirajo proti Chicagi na Lawndale, kjer te srake in kavke zobljejo iz jednotinega korita, ne da bi storile najmanjšo korist za narod.

* * *

Lawndalske srake, ki prav pridno zobljejo iz jednotinega korita so v svoji histerični blaznosti videle te dni orle in orlice, ki so jednotino blagajno peljali v frančiškanski kloster. Uboge srake, kako jih trga po glavi! Nekaj groznega mora biti to trganje . . . Zlasti še, če zagledajo kakega orla! — To pokazuje, da so srake v strahu za nakradeno blago! Kaj bi res bilo, ko bi jim kdo odnesel korito? Kam bi se potem djali očanec Zafrknik? Ljudje božji, vi ste brez glav, da vendar niti tega ne pomislite!

* * *

Lawndalski potvarjalski urednik se je v včerajšnji števil. Jednotine lešerbe za kratek čas zlagal. Zafrknik je baje tako minuto rojen, da se zlaže kolikokrat zine! Sicer je pa pod tem imenom kot prvovrstni lažnjivec in potvarjalec že dolgo časa znan . . .

ŠIRITE LIST EDINOST.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-
IA, KLJUČAVNIC IN
STEKLA.

Naiboljšo delo, najnižje cene.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

VAŠA POLETNA TONIKA.

Koga se ne oprime tisto "trudno razpoloženje" v teh poletnih dnevih, ko vročina sili v človeka, da neha z delom? In ali ne trpimo vsled izgube teka, ko je pred nami položena nam priljubljena jed? "Zdi se mi, da potrebujem tonike," kar mnogi rečejo, ampak vprašanje je, katera tonika je najboljša. Narava vam katera tonika je najboljša. Narava ve, kako se počutimo in zato nam ponuja vse, kar potrebujemo v obliki zelenjave. Vse pri-mesi v Trinerjevem zdravilnem grenkem vinu imajo svoj izvor zelišč in radi tega pe Trinerjevo zdravilno grenko vino, najboljša letna tonika. Isto drži črevesje odprte in čisto brez bolečin in nepravil, pomaga prebavi in oživljuje ves sistem. Če vzimate Trinerjevo zdravilno grenko vino, se boste rešili vseh želodčnih nepravil, glavobolov, slabega teka, splošne pobotosti in krasno poletno sezono boste uživali v udobnosti in veselju. "Zdravilno grenko vino pomeni dobro zdravje," kakor pravi Mr. Adam B. Gostomski, 224 E. 57th St., New York, ampak edino Trinerjevo grenko vino je pravo zdravilo, — originalno in pristno Trinerjevo zdravilno grenko vino, kateremu še ni bilo nikoli para in ki uživa najboljši ugled že nad 33 let. V vseh lekarnah in trgovinah zdravil.

ZA NOTARSKA DELA.

Za affidavite za dobavo svojih domačih iz starega kraja, ali pooblastila, kupne pogodbe itd. se obrnite na:

JOHNA JERICHA

Javni notar

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

DOLARSKI ČEKI

Cenjenim čitateljem naznanjamo, da še vedno izdajamo dolarske čeke, katere se vnovič v Jugoslaviji po dnevnem kursu v Jugoslovanske krone. Potnikom za v Ameriko preskrbimo efektivne ameriške dolarje, ki jih rabijo za na pot.

Za dolarske pošiljke računamo sedaj sledeče pristojbine: Do \$15.00 po \$1.10. — Od \$15.00 do \$30.00 po \$1.50. — Od \$30.00 do \$50.00 po \$2.00. — Od \$50.00 do \$75.00 po \$2.50. — Od \$75.00 do \$100.00 po \$3.50. — Od \$100.00 naprej po 3/4 cen. od dolarja. H tem pristojbinam je še pridjati za vsako posamezno pošiljatev 15 centov za poštino.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI,

1849 West 22nd Street.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo službo se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI. Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEDA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslovske domove pred očmi slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mil!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo, Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street

Chicago, Ill.

Phone: Canal 0098.